

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Liberec

Inspekční zpráva

Obchodní akademie, Česká Lípa, náměstí Osvobození 422

Identifikátor školy: 600 010 015

Zřizovatel: MŠMT, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad, Havlíčkova 443, 470 01 Česká Lípa

Termín konání orientační inspekce: 17. - 21. ledna 2000

Čj.	084 96/00-3200
Signatura	oh1ft202

Škola v současné době vyučuje žáky ve čtyřletém studijním oboru 63-41-M Obchodní akademie (JKOV 63-17-6/00). Orientační inspekce se zaměřila na průběh vzdělávání ve výpočetní technice a odborných předmětech ekonomického charakteru. Současně ve vztahu ke sledovaným předmětům posoudila řízení školy.

Hodnocení vychází z hospitační činnosti a jejich výsledků, vyhodnocení všech podkladových materiálů, z rozhovoru s pracovníky školy, prohlídky prostor školy, studia vybrané povinné a další vedené dokumentace a žákovských prací.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Odborné předměty ekonomického charakteru (ekonomika, účetnictví, ekonomické teorie, obchodní korespondence, zbožíznalství)

Výuka probíhala podle učebních dokumentů platných pro vyučovaný obor, časová dotace sledovaných hodin odpovídala učebnímu plánu schválenému ředitelem školy pro školní rok 1999/2000. Ve stávajícím třetím ročníku se vyučuje povinně volitelný předmět ekonomické teorie. Škola nevyužívá možnosti organizovat odbornou praxi žáků na pracovištích firem, kde by si žáci, alespoň v minimální míře, mohli ověřit své poznatky v praxi. Kontakt s praxí je v rámci výuky některých předmětů zajištěn organizováním exkurzí do dostupných firem např. Mlékárny, Crystalex, atd.

Plánování a příprava výuky odpovídají standardu odborného vzdělávání i schváleným učebním osnovám. Vyučující mají požadavky učebních osnov předmětů rozpracované do tematických plánů, v řadě z nich chybí časové rozvržení jednotlivých témat a v předmětu zbožíznalství v nich nejsou vyčleněna praktická cvičení. To neumožňuje důslednou kontrolu plnění osnov. Při kontrole zápisů v třídních knihách a sešitech žáků bylo zjištěno, že ve třídě 2. C je v předmětech ekonomika a zbožíznalství v probíraném učivu oproti tematickému plánu více než měsíční zpoždění. Ředitel školy byl na tuto situaci upozorněn.

Personálně je výuka sledovaných hodin zajištěna devíti vyučujícími, z nichž pouze jeden nesplňuje požadavek vyhlášky MŠMT č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků - má pouze odbornou způsobilost.

Výuka obchodní korespondence probíhala ve třech odborných učebnách velmi dobře vybavených dostatečným množstvím elektr. psacích strojů a vhodným nábytkem, ostatní předměty byly vyučovány v kmenových učebnách v dobrých psychohygienických podmínkách. Prostory jsou čisté, esteticky upravené a účelně vybavené.

Škola vlastní software pro výuku účetnictví na počítači (Tichý, Stereo), využívaný ve čtvrtém ročníku, v softwarové podobě jsou žákům i pedagogům k dispozici nejběžnější právní normy. Škola odebírá odborné časopisy např. Ekonom, Hospodářské noviny, Těsnopisné rozhledy. Pro výuku je možno využít zpětný projektor.

Hospitované hodiny ekonomických předmětů a zbožíznalství byly vyučovány frontálně, měly klasickou stavbu s ústním nebo písemným zkoušením a výkladem vyučujících. Učivo odpovídalo učebním osnovám, výukové cíle byly vhodně stanovené. Výjimkou byla hodina účetnictví, do které vyučující zařadila učivo, které svou náročností neodpovídalo úrovni vstupních znalostí žáků.

V hodinách byli žáci převážně pasivní, do výuky se zapojili pouze jednotlivci po přímé výzvě učitele. Málo se pracovalo s informacemi, rezervy byly ve využití samostatné práce žáků, uplatňování metod jako je skupinová práce, ekonomické hry, atp. Žákům jsou doporučovány

učebnice, ale jejich využití v hodinách bylo minimální. Efektivitu řady hodin snižovalo diktování poznámek. Závěrečné shrnutí a zopakování prováděli ve většině případů vyučující, v některých hodinách chybělo úplně. Zpětnovazební informace, sloužící ke kontrole zvládnutí nového učiva, nebyly využity, žáci odcházeli z hodin bez toho, že by byly zjištěny a odstraněny nedostatky v jejich nově získaných vědomostech. Ve zbožíznalství byla vhodně využita řada názorných pomůcek, vyučující uváděli příklady z praxe, snažili se navázat na běžné zkušenosti žáků, celkově je však podceněn význam praktických cvičení.

Hodiny obchodní korespondence měly výrazně rozdílnou úroveň. Ve všech bylo účelně využito vyučovacího času, pokyny pedagogů byly jasné a jednoznačné, věcně a odborně na výši. Na žácích bylo znát, že jsou zvyklí samostatně pracovat, svou práci kontrolovat a sledovat pokrok. S výjimkou jednoho vyučujícího jsou práce žáků průběžně hodnoceny a v časové posloupnosti zakládány, klasifikace byla dostatečně četná. Ve zdařilých hodinách byla odpovídající pozornost věnována metodice, střídalo se tempo a styl výuky, byly zařazovány relaxační chvilky, nechyběl přímý diktát a žáci byli průběžně pozitivně motivováni. Efektivitu některých hodin snižoval jejich monotematický průběh, který se odrazil v pasivitě a malém zájmu žáků. Ve většině zhlédnutých hodin nepracovali žáci samostatně s doporučenou normou. ČŠI zhlédla praktické maturitní práce z loňského školního roku. Obsahují látku všech odborných předmětů, se kterými se žáci setkali během studia na obchodní akademii. Svou náročností odpovídaly požadavku kladenému na daný typ zkoušky. Objektivitě hodnocení přispěl dobře vypracovaný bodový systém. Efektivitu praktické maturitní zkoušky by zvýšilo zpracování účetnictví na počítači.

Interakce a komunikace v hodinách byla až na jednu výjimku na dobré úrovni, v jednom případě převažovalo negativní hodnocení nad pozitivním a žák nebyl vnímán jako rovnocenný partner.

Kvalita vzdělávání v obchodní korespondenci je na velmi dobré úrovni, v ostatních ekonomických předmětech a zbožíznalství je dobrá.

Výpočetní technika

Výuku zajišťují dva učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Probíhá ve třech specializovaných učebnách, jejichž vybavení umožňuje bezproblémově plnit zvolený vzdělávací program. Škola je připojena na internet, který byl v omezeném rozsahu zpřístupněn žákům, a využívá PC částečně k výuce účetnictví ve 4. ročníku. Do odborných učeben mohou žáci chodit i v odpoledních hodinách. V době inspekce procházelo vybavení učeben změnami, které by ve svém důsledku měly výrazně zlepšit vnitřní komunikační systém školy, zpřístupnit žákům internet ve větší míře a umožnit prostřednictvím PC vyučovat i předmět obchodní korespondence.

Hodinové dotace předmětu odpovídají schválenému učebnímu plánu, obsah výuky je průběžně aktualizován v závislosti na softwarovém vybavení. Na výuku se třídy dělí, což umožňuje každému samostatně pracovat u svého PC. Zhlédnuté hodiny byly vyučovány frontálně, výukové cíle byly stanoveny bez ohledu na vstupní znalosti a dovednosti žáků. Výklad vyučujících byl jasný a srozumitelný, poznámky na tabuli byly dobře strukturované. Sešity si žáci vedou dle vlastního uvážení. Většina hodin se vyznačovala jednotným tempem, přizpůsobeným průměrnému žákovi. Jedna ze zhlédnutých hodin preferovala individuální tempo s prvky aktivního učení. Žáci jsou vedeni ke znalosti práce s náповědou, nejsou však zvyklí v hodinách pracovat s odbornou literaturou. Požadavky na jejich výstupní znalosti a dovednosti nejsou stanoveny. V hodinách vládla klidná pracovní atmosféra, žákům byla průběžně poskytována rada a pomoc, byli vnímáni jako partneři.

Výuka výpočetní techniky byla v době inspekce na dobré úrovni s reálnou perspektivou zlepšení.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkově je kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech na dobré úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepcí ředitele školy je vyučovat žáky ve stávajícím studijním oboru s tím, že budou průběžně, dle finančních možností školy, zlepšovány materiálně-technické podmínky výuky přednostně v oblasti informačních technologií, aktualizován obsah jednotlivých předmětů a zaváděny další volitelné předměty s ohledem na požadavky praxe. Stanovené cíle jsou reálné, vycházejí z tradice školy a jsou případně konzultovány s Úřadem práce a Školským úřadem v České Lípě.

Obchodní akademie vyučuje podle schváleného učebního plánu MŠMT ČR čj. 14 073/93-23 ze dne 25. března 1993 rozpracovaného ve spolupráci s pedagogy do jednotlivých ročníků. S učebním plánem se průběžně pracuje, k drobným změnám dochází hlavně ve volitelných předmětech. Ředitel školy využil své možnosti posílit hodinové dotace předmětů povinného základu z hodinové dotace předmětů volitelných, povinně volitelný je ve druhém ročníku jeden předmět a ve třetím jeden ze tří. Ve čtvrtém ročníku, který v současné době není vyučován, počítá vedení školy s tím, že by si žáci mohli vybrat dva z pěti nabízených předmětů dle svého zájmu. Odborná praxe do výuky zařazena není. Ve druhém ročníku je vyučován nepovinný předmět řízení motorových vozidel.

Celkově je schválený učební plán plněn, provedené změny jsou v povolené toleranci, jsou v souladu s profilem absolventa a standardem odborného vzdělávání. Integrované žáky škola nevykazuje. Pozitivem je skutečnost, že se pedagogové v rámci svých možností sjednotili v požadavcích na používané učebnice.

Konkrétní úpravy osnov mají podobu tematických plánů, odsouhlasených předmětovými komisemi a schvalovaných ředitelem školy. Tematické plány hospitovaných předmětů jsou formální a jsou redukovány na hesla ze schválených učebních osnov. ČŠI při své hospitační činnosti zjistila, že osnovy MŠMT ČR jsou plněny, ale tematické plány v některých případech nejsou v souladu se skutečností.

Plánování činnosti školy je na velmi dobré úrovni, slabým místem je plánování obsahu učiva sledovaných předmětů v horizontu jednoho školního roku.

Organizování

Organizační struktura školy je jednoduchá a umožňuje účinné řízení školy, kompetence a pravomoci zaměstnanců i žáků jsou v dostatečné míře vymezeny vnitřními organizačními normami školy. Ve škole fungují předmětové komise všeobecně-vzdělávacích a odborných předmětů.

Rozvrh hodin respektuje základní psychohygienické zásady, počet hodin v jednom dni i organizace přestávek je v souladu s obecně závazným právním předpisem. Namátkově zhlédnutá rozhodnutí ředitele školy jsou jasná a jednoznačná. Vnitřní informační tok je propracovaný a účinný, ochrana osobních dat je zajištěna. Vnější informační systém je na velmi

dobré úrovni, škola operativně reagovala i na zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Dobře a přehledně zpracovaná výroční zpráva je pro veřejnost dostatečným zdrojem informací. Oboustranně aktivní je spolupráce s rodiči, průběžná je kvalitní prezentace školy na veřejnosti (organizace soutěží, články v tisku, kontakt s úřadem práce). Vedení také přijetím odpovídajících opatření pružně reagovalo na závěry ČŠI z šetření stížnosti na činnost školy v květnu a červnu 1999 a přijalo potřebná opatření.

Organizování je na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Velmi dobrá a operativní je spolupráce ředitele školy a jeho zástupkyně. V rámci odborných předmětů spolu pedagogové komunikují, jejich představy o zlepšování podmínek i průběhu výchovně-vzdělávacího procesu jsou reálné, mají podporu vedení a jsou pozvolna uváděny do praxe. Výuku zajišťují s jedinou výjimkou pedagogové s odbornou a pedagogickou způsobilostí (jeden má pouze odbornou způsobilost) pro výuku ve středních školách. Při přidělování úvazků je jejich odbornosti v maximální míře využíváno. Další vzdělávání učitelů vedení školy podporuje a dle finančních možností umožňuje.

Kriteria pro hodnocení pracovníků školy byla zpracována a projednána s odborovou organizací. Jejich motivační charakter snižuje fakt, že jsou stanovena obecně, bez potřebné konkretizace a přidělována na dobu jednoho roku.

Vedení a motivování pracovníků je ve sledované oblasti na velmi dobré úrovni.

Kontrolní mechanismy

Kontrolou bylo zjištěno, že systém je účinný a propracovaný v oblasti provozu školy a vedení pedagogické dokumentace. Při sledování vlastního výchovně-vzdělávacího procesu je kontrolní činnost ředitele školy a zástupkyně v letošním školním roce systematická, písemně doložená, zaměřena převážně na podmínky výuky a organizaci vyučovacích jednotek. Málo pozornosti je věnováno používaným metodám a formám výuky. Výsledky kontrol jsou s pracovníky projednávány, opatření k nápravě zjištěných nedostatků jsou přijímána. Kontrolní činnost byla přenesena i na vedoucí předmětových komisí. V případě komise odborných předmětů byla kontrolní činnost jejího předsedy ústně deklarována, nebyla však písemně doložena. Vzhledem k výsledkům hospitační činnosti v odborných předmětech není dostatečná. Vlastní evaluační nástroje škola využívá v minimálním rozsahu.

Kontrolní mechanismy jsou v oblasti provozu školy a vedení pedagogické dokumentace na velmi dobré úrovni, rezervy jsou se sledování výchovně-vzdělávacího procesu v odborných předmětech a využívání vlastních evaluačních nástrojů. Celkově je úroveň kontrolních mechanismů dobrá - pozitiva a negativa jsou v rovnováze.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení školy je ve sledované oblasti na velmi dobré úrovni. Slabým místem řízení je kvalita plánování učiva jednotlivých odborných předmětů v horizontu jednoho školního roku a kontrolní činnost průběhu výchovně-vzdělávacího procesu v odborných předmětech.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT o změně v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 35 678/98-21 ze dne 29. ledna 1999,
- učební plány schválené ředitelem školy pro šk. roky 1997/1998 - 2000/2001,
- tematické plány hospitovaných předmětů,
- dokumentace praktické maturitní zkoušky z řádného období šk. roku 1998/1999,
- personální dokumentace,
- podkladová inspekční dokumentace školy,
- další dokumentace ředitele školy,
- třídní knihy hospitovaných předmětů,
- výroční zpráva za školní rok 1998/99,
- záznamy z hospitační činnosti vedení školy za školní rok 1999/2000,
- hospitační záznamy ČŠI.

ZÁVĚR

Žáci jsou vzděláváni v čistém a upraveném prostředí, které po estetické stránce působí velmi dobrým dojmem. Materiálně-technické vybavení školy umožňuje bezproblémově plnit stanovený vzdělávací program a průběžně se doplňuje hlavně v oblasti informačních technologií. Odborné učebny jsou dobře vybaveny a vhodně využívány. Psychohygienické zásady byly v hospitovaných hodinách dodržovány.

Hospitované hodiny byly na výborné až ještě vyhovující úrovni. Ve všech sledovaných předmětech byly dodržovány schválené osnovy, ne vždy si však vyučující poradili s časovým rozvržením učiva. Převládalo tradiční pojetí výuky vedené frontálně jednotným tempem, méně bylo využíváno prvků aktivního učení. V řadě hodin chyběl dostatečný prostor na procvičení učiva a zpětnou vazbu. Ve sledovaných předmětech je kvalita vzdělávání na dobré úrovni.

Řízení školy je ve sledované oblasti na velmi dobré úrovni. Rezervy byly zjištěny v plánování obsahu učiva jednotlivých odborných předmětů v horizontu jednoho školního roku a v kontrole průběhu výchovně vzdělávacího procesu v odborných předmětech.

V průběhu orientační inspekce nebylo zjištěno neúčelné a neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Pozitiva:

- snaha vedení školy vytvořit pro výuku co nejlepší podmínky,
- po organizační stránce velmi dobré zajištění chodu školy,
- komplexní pojetí praktické maturitní zkoušky,
- esteticky podnětné prostředí.

Negativa:

- preference frontální výuky,
- malý důraz kladený na samostatnou práci žáků a jejich práci s informacemi,
- podcenění významu zpětné vazby a analýzy chyb,
- v hodinách nejsou v dostatečné míře využívány prostředky audiovizuální techniky.

Doporučení ČŠI:

- motivovat pedagogické pracovníky k využívání širší škály vyučovacích metod a postupů,
- učit žáky samostatné práci s informačními zdroji,
- využívat ve větší míře výpočetní techniku i v ekonomických předmětech,
- zvážit možnost zpracování účetnictví při praktické maturitní zkoušce na PC,
- věnovat odpovídající pozornost plánování obsahu učiva jednotlivých předmětů.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Kateřina Nováková	v. r.
Členové týmu	Ing. Zdeňka Hájková	v. r.

V Liberci dne 18. února 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 9. března 2000

Razítko

Ředitel školy	Podpis
	Mgr. Josef Šabaka v. r.

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	28. března 2000	084 172/00-3200
Zřizovatel	28. března 2000	084 173/00-3200
Rada školy	-----	-----

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	nebyly vzneseny